

Rynek Mleka XII/2019

Spis treści

Pogłowie krów

Skup mleka

Ceny skupu mleka

Produkcja artykułów mleczarskich

Ceny artykułów mleczarskich

Aktualności

Pogłowie krów

Populacja krów mlecznych w czerwcu 2019 roku wynosiła 2 221 tys. sztuk i była o 0,5% niższa niż przed rokiem.

Produkcja mleka w Polsce koncentruje się w siedmiu województwach: podlaskim, Mazowieckim, wielkopolskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim, warmińsko-mazurskim i łódzkim. W I półroczu łączny udział wymienionych województw w pogłowie krów mlecznych wyniósł 83,9%.

Hodowla krów w Polsce charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem regionalnym. W I półroczu bieżącego roku wzrost pogłowia odnotowano w pięciu województwach tj. mazowieckie o 7,8%, kujawsko-pomorskie o 4,1%, wielkopolskie o 3,8%, śląskie o 1,2%, zachodniopomorskie o 0,8%.

W pozostałych województwach liczba krów mlecznych spadła. Największy spadek miał miejsce w województwie lubuskim o 17,5%, podkarpackim o 14,2% oraz warmińsko-mazurskim o 12,8%.

Wskaźniki zmian pogłowia krów mlecznych w czerwcu 2019 r. (czerwiec 2018 r. = 100)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Polska	2 221 461
Dolnośląskie	26 448
Kujawsko-pomorskie	157 833
Lubelskie	121 629
Lubuskie	12 638
Łódzkie	181 889
Małopolskie	76 394
Mazowieckie	538 503
Opolskie	37 786
Podkarpackie	35 924
Podlaskie	431 613
Pomorskie	55 035
Śląskie	43 328
Świętokrzyskie	47 053
Warmińsko-mazurskie	161 695
Wielkopolskie	270 419
Zachodniopomorskie	23 273

Pogłowie krów mlecznych w województwach VI 2019 (tys. szt.);

Źródło: GUS

Wyszczególnienie	VI 2019 w tys. szt.	VI 2018 =100	XII 2018 =100
Bydło	6 296,7	101,5	101,8
Cielęta w wieku poniżej 1 roku	1 709,5	101,4	100,0
Młode bydło w wieku 1–2 lat	1 767,6	101,9	102,1
Bydło w wieku 2 lat i więcej	2 819,6	101,4	102,8
w tym krowy	2 461,0	101,3	101,8

Pogłowie bydła w czerwcu 2019 r.; Źródło: GUS

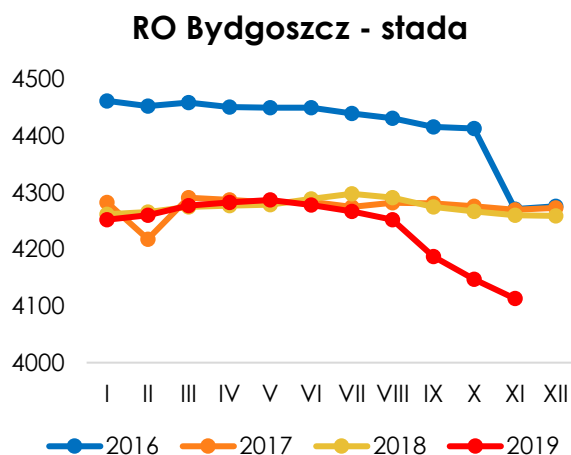
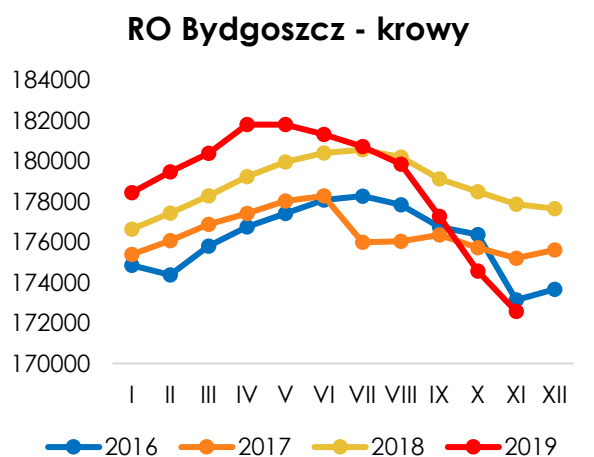
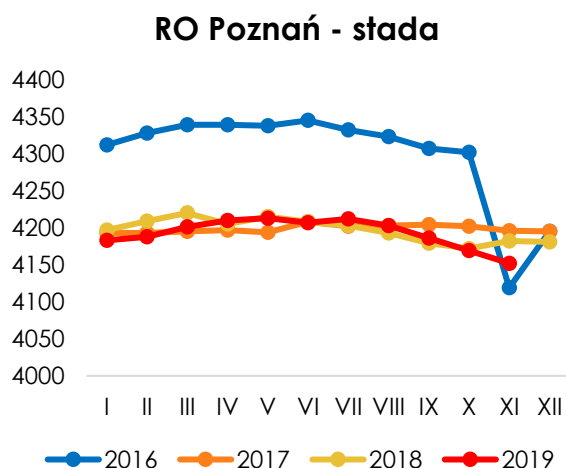
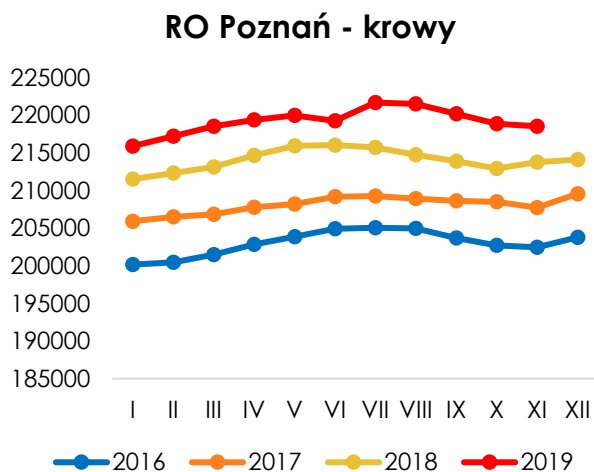
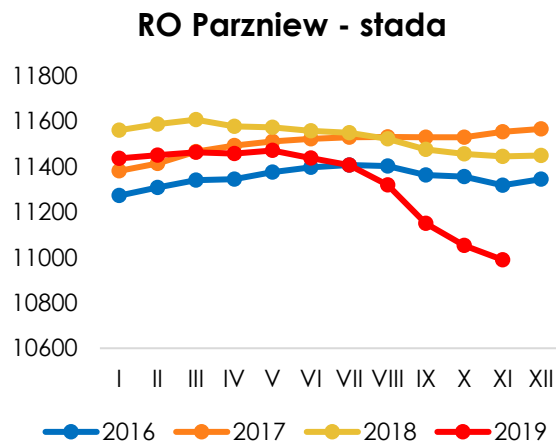
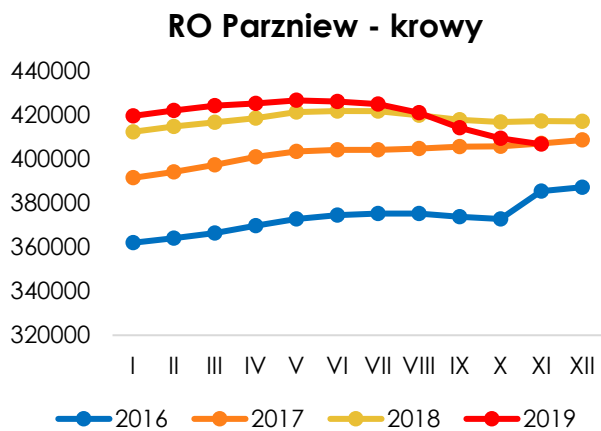
Rok		Krowy ogółem	Krowy pozostałe	Krowy mleczne
2010	VI	2656	118	2538
	XII	2636	107	2529
2011	VI	2626	153	2473
	XII	2568	122	2446
2012	VI	2578	137	2441
	XII	2469	123	2346
2013	VI	2531	170	2361
	XII	2442	143	2299
2014	VI	2479	169	2310
	XII	2403	155	2248
2015	VI	2445	166	2279
	XII	2303	169	2134
2016	VI	2332	186	2146
	XII	2304	174	2130
2017	VI	2374	220	2154
	XII	2341	188	2153
2018	VI	2429	196	2233
	XII	2417	203	2214
2019	VI	2461	240	2221
	XII*	2465	230	2235

Pogłowie krów w Polsce w tys. sztuk *Prognozy IERiGŻ-PIB; Źródło: Dane GUS, IERiGŻ-PIB

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	Wskaźniki dynamiki			
				2016	2017	2018	
				Rok poprzedni = 100		2016 = 100	
UE-15	18 363,7	18 188,7	17 799,5	99,9	99,0	97,9	96,9
UE-13	5 161,1	5 122,1	5 109,4	98,9	99,2	99,8	99,0
w tym Polska	2 129,9	2 152,9	2 214,1	99,8	101,1	102,8	104,0
UE-28	23 524,8	23 310,8	22 908,9	99,7	99,1	98,3	97,4

Pogłowie krów mlecznych w Unii Europejskiej tys. sztuk (XII); Źródło: Dane GUS, IERiGŻ-PIB

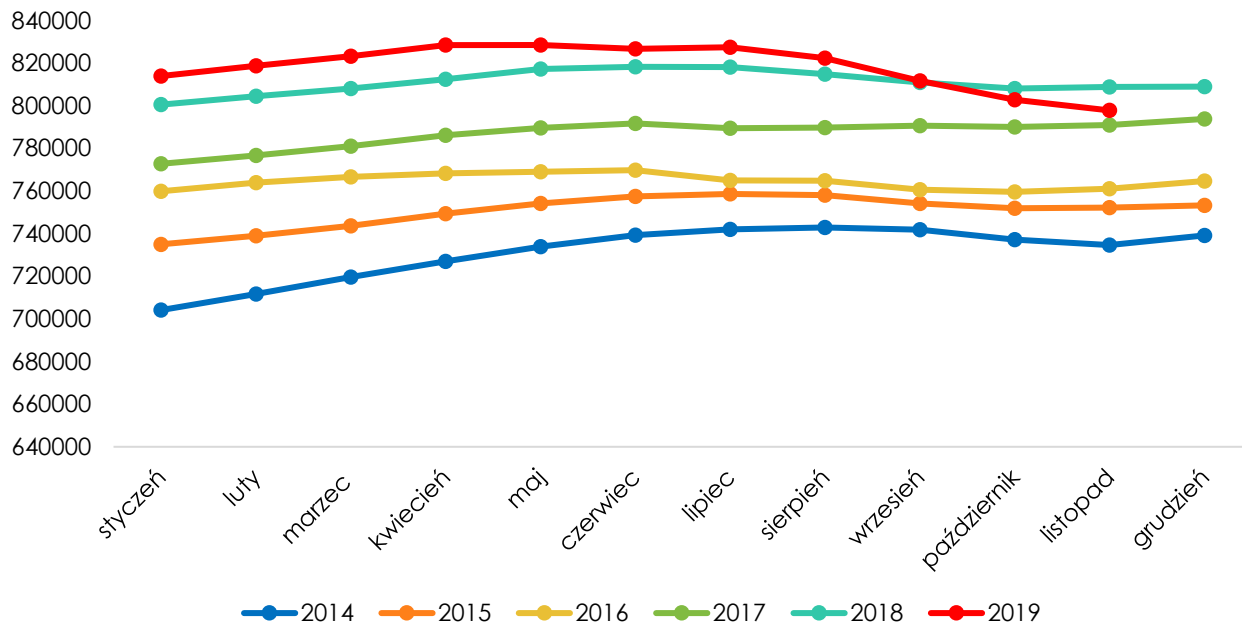
Ocena użytkowości 2019

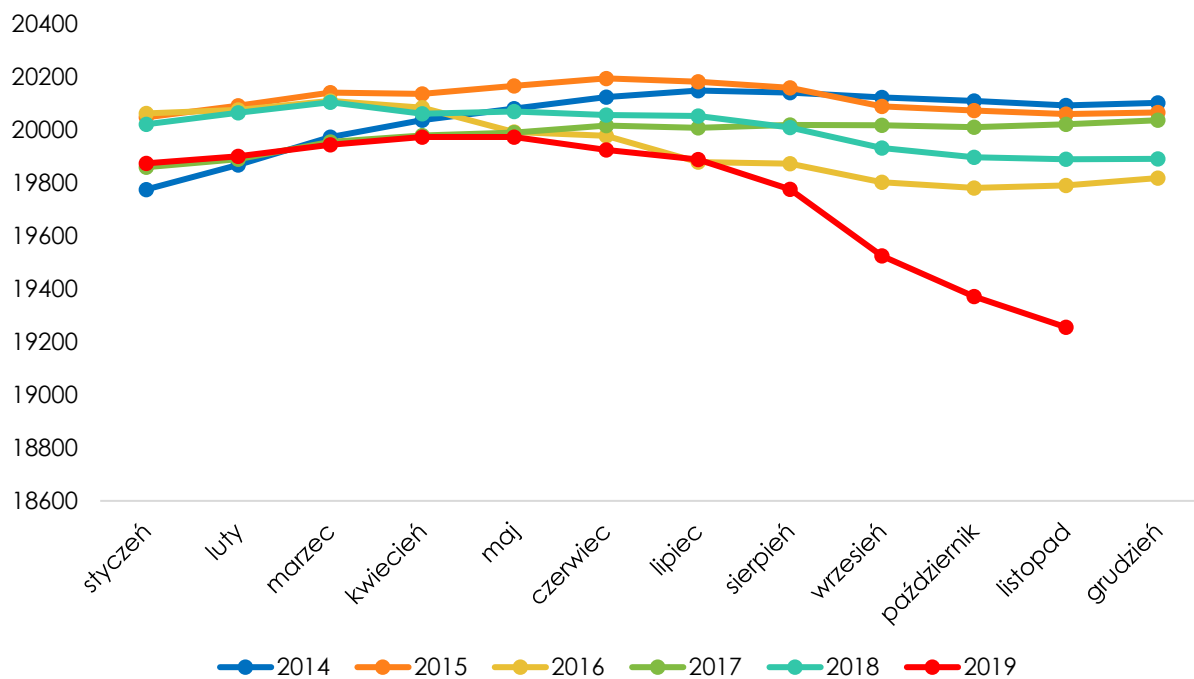
Źródło: Dane PFHBiPM

Ocena użytkowości 2014– 2019

Krowy

Stada

Źródło: Dane PFHBiPM

Skup mleka

Skup mleka w listopadzie
wyniósł **918,3 mln l** (GUS)

W porównaniu
z październikiem 2019 r.

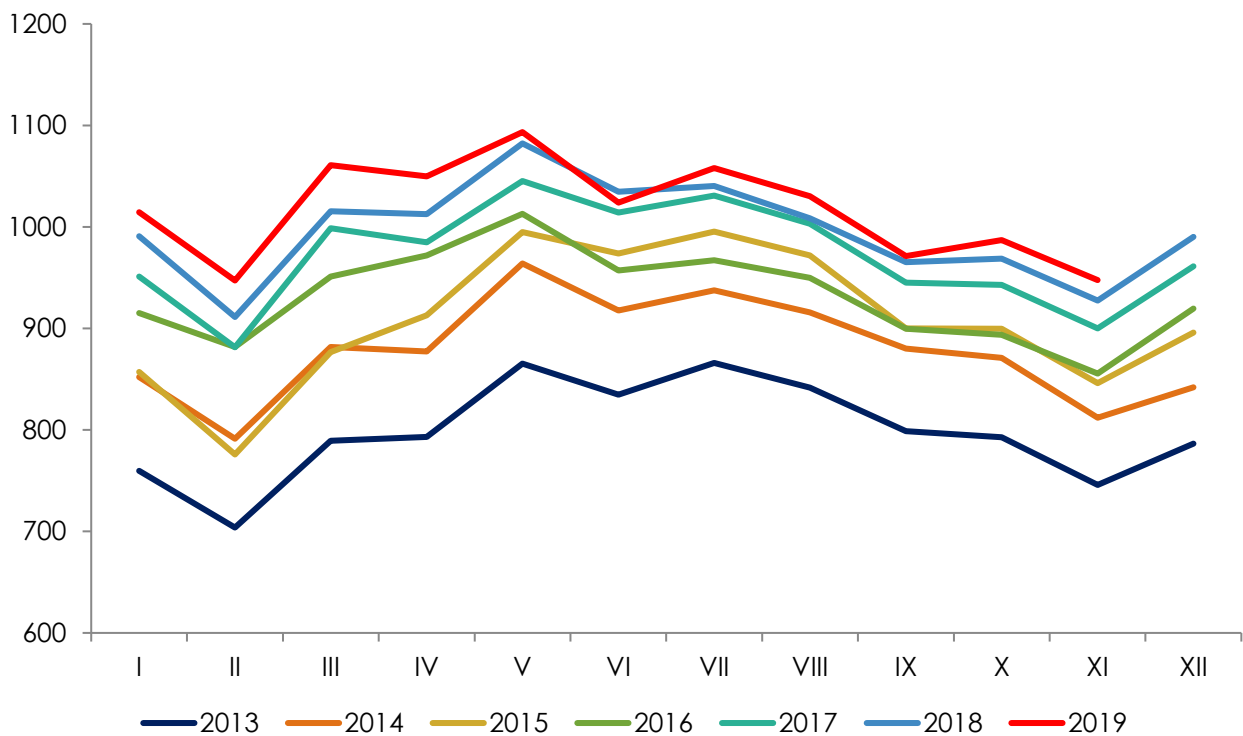
4,0%

W porównaniu
z listopadem 2018 r.

2,2%

W okresie styczeń – listopad
skup wyniósł **10 837 mln l** (GUS)
i był o 2,1% wyższy niż w
analogicznym okresie 2018 roku.

Skup mleka w Polsce w latach 2013–2019 (mln kg)

województwo	wg siedziby jednostki skupującej	wg siedziby producenta	różnica w ilościach skupionego mleka	różnica [%]
Polska	10 836 977	10 836 977	x	x
dolnośląskie	47 198	151 241	- 104 043	-68,8%
kujawsko-pomorskie	430 959	757 084	- 326 125	-43,1%
lubelskie	649 382	524 719	124 663	23,8%
lubuskie	193 204	70 306	122 898	174,8%
łódzkie	701 882	776 358	- 74 476	-9,6%
małopolskie	132 455	125 003	7 452	6,0%
mazowieckie	2 090 362	2 360 490	- 270 128	-11,4%
opolskie	197 787	239 500	- 41 713	-17,4%
podkarpackie	59 172	112 918	- 53 746	-47,6%
podlaskie	3 953 767	2 389 513	1 564 254	65,5%
pomorskie	131 200	298 960	- 167 760	-56,1%
śląskie	189 375	230 401	- 41 026	-17,8%
świętokrzyskie	304 583	164 561	140 022	85,1%
warmińsko-mazurskie	314 608	858 941	- 544 333	-63,4%
wielkopolskie	1 396 460	1 655 392	- 258 932	-15,6%
zachodniopomorskie	44 583	121 590	- 77 007	-63,3%

Zestawienie ilości skupionego mleka w okresie styczeń – listopad 2019 r. w tys. litrów;

Źródło: PIM

W okresie styczeń – listopad 2019 roku najwięcej mleka ubyło z województw: warmińsko-mazurskiego (544,3 mln l), kujawsko – pomorskiego (326,1 mln l), mazowieckiego (270,1 mln l) oraz wielkopolskiego (258,9 mln l). Z innych województw mleko trafiło głównie do województwa podlaskiego (1 564,3 mln l).

Skup mleka w Unii Europejskiej

W październiku 2019 roku do mleczarni w UE – 28 trafiło 12 681,5 tys. ton mleka.

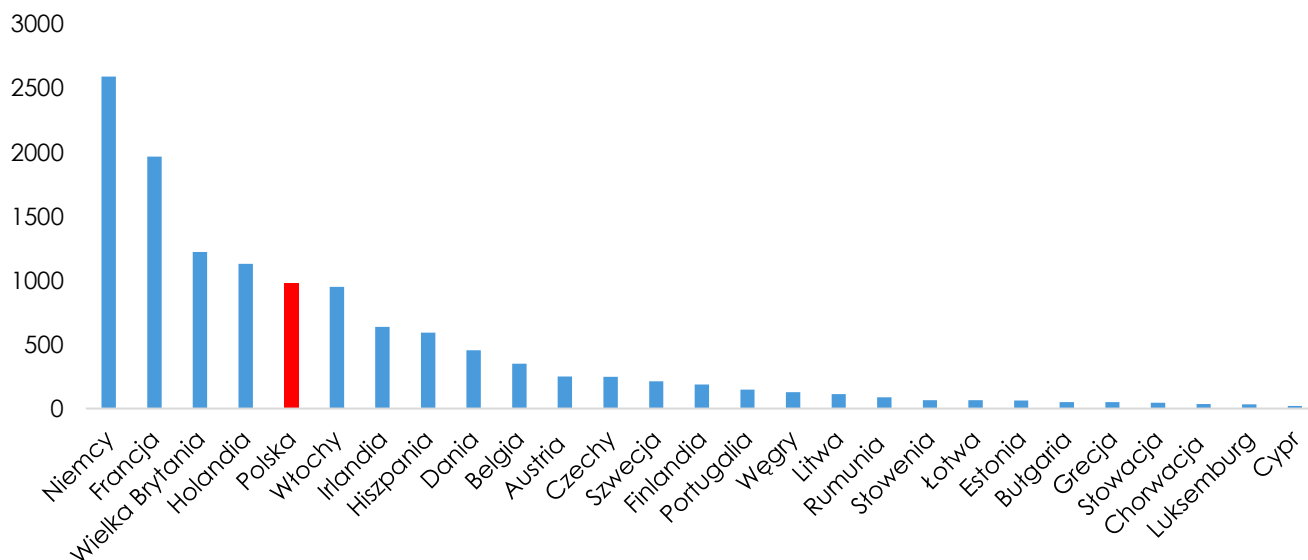
0,3% niż rok wcześniej

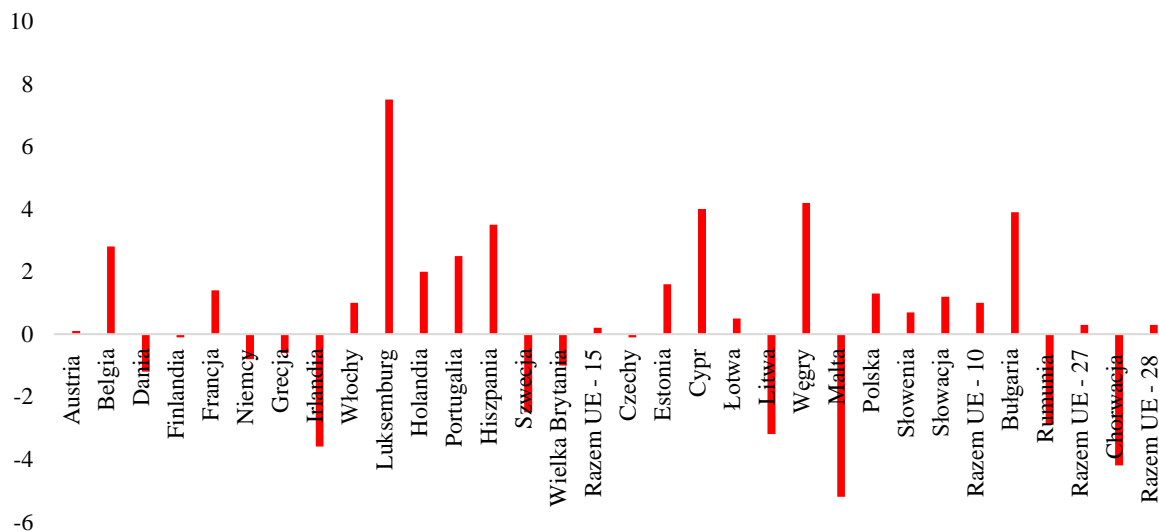
1,1% niż przed miesiącem

W okresie styczeń – październik 2019 r. skup był o 0,4% wyższy niż w analogicznym okresie 2018 roku i wyniósł 133 189,6 tys. ton.

Pięciu największych producentów (Niemcy, Francja, Wielka Brytania, Holandia, Polska) skupiło w analizowanym miesiącu łącznie 7 894,6 tys. ton mleka, tj. o 0,4% więcej niż w październiku 2018 r., stanowi to 62,3% całego mleka skupionego w UE.

Zmiana r/rw %

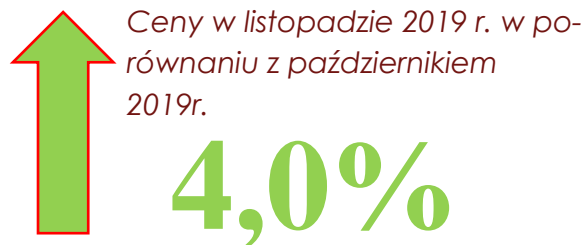

Ceny mleka w skupie

W I połowie bieżącego roku utrzymywała się tendencja spadkowa ceny mleka, od sierpnia natomiast trend jest wzrostowy.

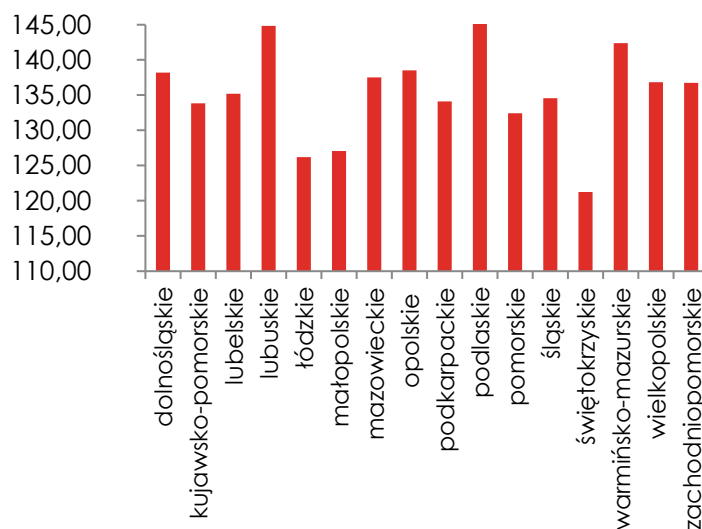
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w listopadzie 2019 r. średnia cena mleka w skupie wynosiła 138,22 zł/hl i była o 4% wyższa niż w październiku 2019 r., ale o 1,4% niższa niż w analogicznym miesiącu 2018 roku.

W okresie styczeń – listopad średnia cena mleka ukształtowała się na poziomie 134,77 zł/hl i była i 0,8% wyższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

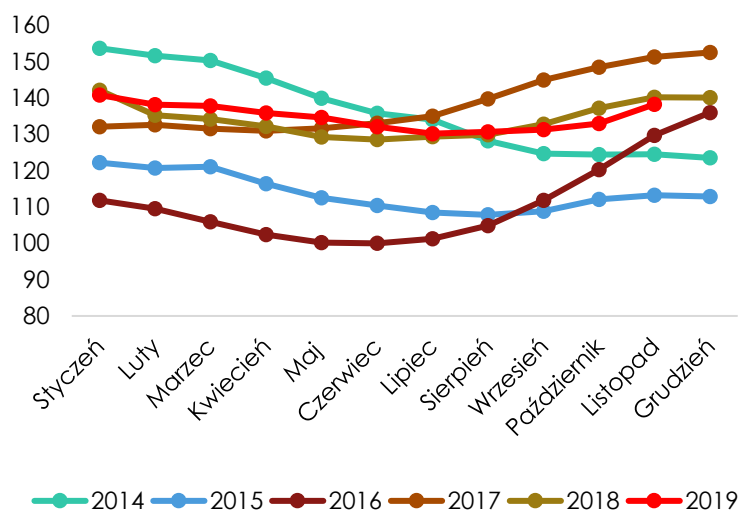

Zróżnicowanie cen netto skupu mleka jest bardzo wyraźne w województwach.

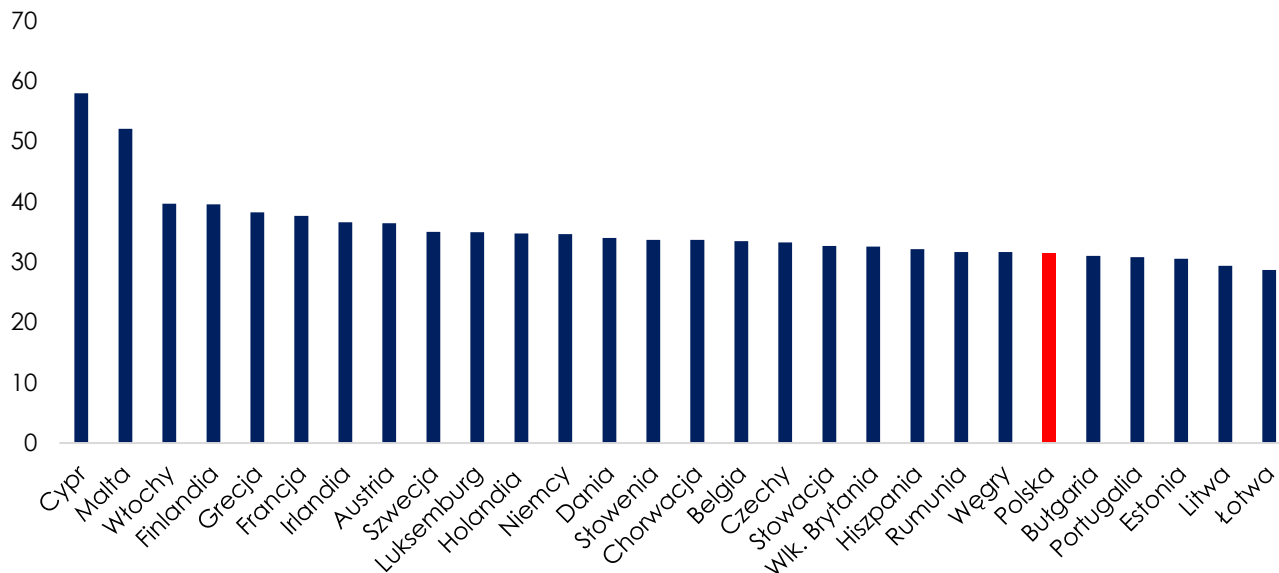
W listopadzie 2019 roku najniższą cenę otrzymywali producenci z województw: świętokrzyskiego – 121,24 zł/hl, łódzkiego – 126,21 zł/hl, małopolskiego – 127,06 zł/hl. Natomiast najwyższa cena mleka była wypłacana w województwach: podlaskim – 147,24 zł/hl, lubuskim – 144,84 zł/hl, oraz warmińsko-mazurskim – 142,39 zł/hl.

Ceny w Polsce w latach 2014–2019 zł/hl

Cena skupu mleka w Unii Europejskiej

Średnia cena mleka w październiku 2019 r.

34,92

1,5% więcej niż przed miesiącem

EUR/100 kg

2,5% mniej niż w październiku 2018

Firma	Kraj	III 19	IV 19	V 19	VI 19	VII 19	VIII 19	IX 19	X 19
Belgomilk (Milco-bel)	Belgia	32,72	31,72	31,72	31,72	31,72	31,72	32,22	32,22
Alois Muller	Niemcy	32,47	32,47	32,47	32,47	31,87	31,48	31,48	31,48
DMK	Niemcy	31,71	31,71	31,2	31,26	31,26	31,26	31,26	31,26
Arla Foods Denmark	Dania	32,7	32,63	32,62	32,62	32,56	32,58	32,57	32,48
Valio	Finlandia	34,91	34,91	34,91	34,91	35,88	35,88	35,88	35,88
Savencia	Francja	34,6	34,94	34,94	34,94	35,91	35,91	35,88	35,28
Danone	Francja	34,02	34,37	34,37	35,34	37,59	37,45	37,45	34,64
Lactalis	Francja	34,89	34,5	34,7	34,7	34,89	34,89	34,7	34,99
Sodiaal	Francja	35,07	34,09	34,64	34,83	35,7	37,16	36,67	36,19
Dairy Crest Davidstow	W. Brytania	33,6	30,93	30,29	29,91	32,06	31,5	34	35,16
Dairygold	Irlandia	31,3	30,8	30,8	30,8	29,8	28,81	29,3	29,3
Glanbia	Irlandia	30,69	30,68	30,68	30,68	29,68	28,69	29,15	29,15
Kerry	Irlandia	31,82	31,41	31,91	31,91	30	30	30	30
Granarolo	Włochy	37,87	38,84	38,84	38,84	38,84	39,33	39,33	41,27
Friesland - Campina	Holandia	35,97	35,48	34,75	35,24	34,51	34,51	34,51	34,27
ŚREDNIA		33,52	33,21	33,21	33,29	33,43	33,36	33,56	33,51
Fonterra	NZ	30,56	29,43	28,85	28,75	29,31	28,44	29,36	29,17
USA	US	33,72	35,89	37	36,49	39,49	39,9	41,74	42,39

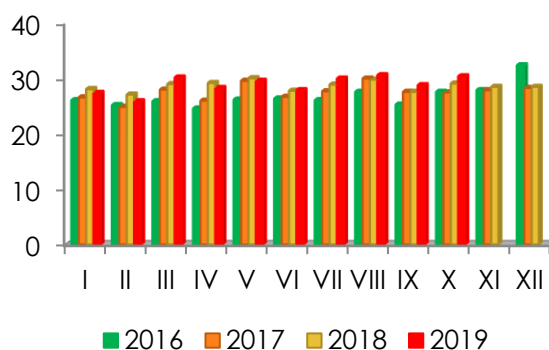
Produkcja artykułów mleczarskich

W okresie styczeń – październik 2019 roku produkcja mleka płynnego wyniosła 2 674,7 mln litrów, tj. o 0,1% więcej niż w analogicznym okresie 2018 roku.

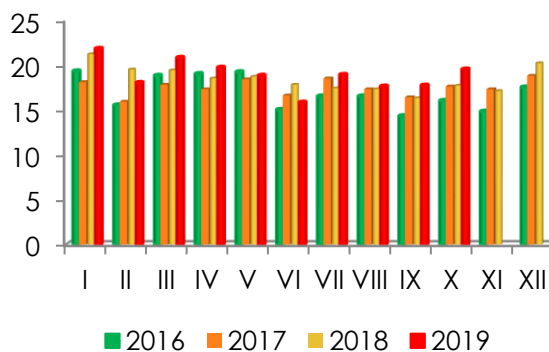
W przeciągu dziesięciu miesięcy 2019 r. wyprodukowano 289,1 tys. ton serów podpuszczkowych dojrzewających i było to o 0,7% więcej niż w roku 2018.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego łączna produkcja masła w okresie styczeń – październik 2019 roku osiągnęła poziom 188,6 tys. ton, tj. o 2,6% więcej niż w analogicznym okresie 2018 roku.

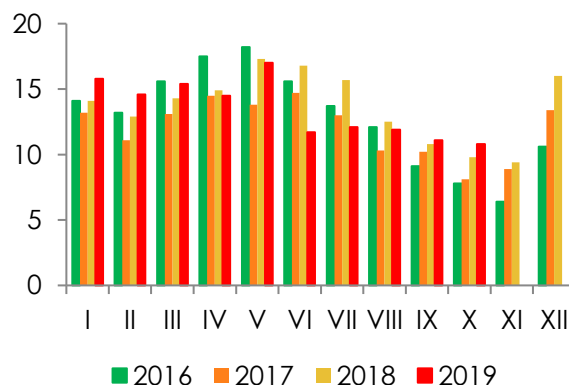
W ciągu dziesięciu miesięcy 2019 r. zmniejszono produkcję odtłuszczonego mleka w proszku o 3%, tj. do 134,9 tys. ton. Natomiast produkcja pełnego mleka w proszku wzrosła w porównaniu z rokiem 2018 o 15,3% i ukształtowała się na poziomie 31,9 tys. ton.

Sery podpuszczkowe

Masło

Odtłuszczone mleko w proszku

Produkcja w październiku 2019 r.

Sery podpuszczkowe

30,4 tys. t

○ 5,6% więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 4,5% więcej niż w analogicznym miesiącu 2018 roku

---

Mleko płynne

257,5 mln l

○ 1,1% mniej niż miesiąc wcześniej oraz o 1,3% mniej niż w październiku 2018 roku

---

Sery twarogowe

40,5 tys. t

○ 5,5% więcej niż we wrześniu, ale o 1,2% mniej niż w październiku 2018 roku

---

Odtłuszczone mleko w proszku

10,8 tys. t

○ 2,7% mniej niż przed miesiącem, ale o 10,2% więcej niż w analogicznym miesiącu 2018 roku

---

Śmietana

18,5 mln l

○ 12,8% więcej niż przed miesiącem oraz o 3,9% więcej niż w tym samym miesiącu 2018 roku

---

Pełne mleko w proszku

2,5 tys. t

○ 13,6% więcej niż w analogicznym miesiącu 2018 roku

Masło

19,5 tys. t

○ 10,2% więcej niż we wrześniu oraz o 10,2% więcej niż w 2018 roku

---

Jogurtu

30,8 mln l

○ 8,8% więcej niż przed miesiącem oraz o 1,7% więcej niż w analogicznym miesiącu 2018 roku

---

Serwatka

158,4 tys. t

○ 3,7% więcej w porównaniu z analogicznym miesiącem 2018 roku

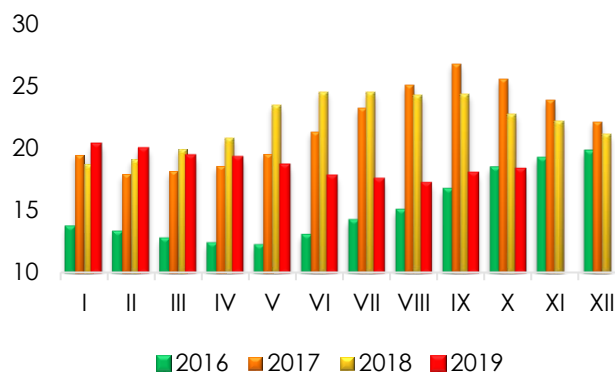

Ceny artykułów mleczarskich

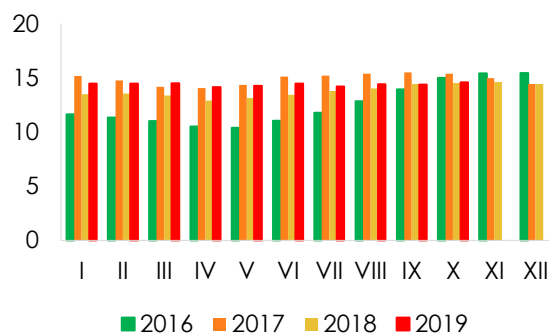
W październiku cena masła w blokach ukształtowała się na poziomie 18,24 zł/kg i była o 1,7% wyższa niż we wrześniu, ale o 19,9% niższa niż w analogicznym okresie 2018 roku. W okresie od stycznia do października 2019 roku średnio na masło w blokach płacono 18,57 zł/kg i było to o 16,5% mniej niż w roku 2018.

Za ser Gouda w dziesiątym miesiącu 2019 r. przetwórcy otrzymywali 14,58 zł/kg tj. o 1,5% więcej niż miesiąc wcześniej oraz o 0,5% więcej niż w październiku 2018 roku. W okresie dziesięciu miesięcy 2019 roku ser Gouda zbywano po 14,37 zł/kg, tj. o 5,2% drożej niż w analogicznym okresie 2018 r.

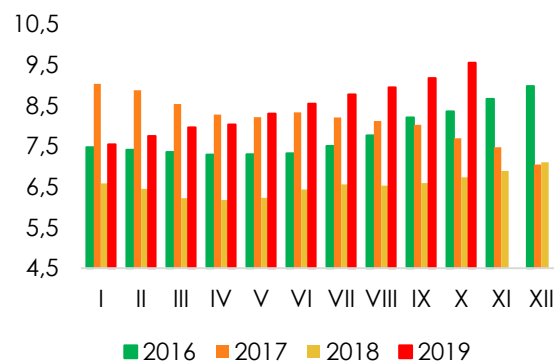
Cena odtłuszczonego mleka w proszku w październiku ukształtowała się na poziomie 9,55 zł/kg tj. o 4,1% więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 41,9% więcej niż przed rokiem. W okresie styczeń – październik 2019 roku średnia cena odtłuszczonego mleka w proszku wynosiła 8,46 zł/kg i była o 31,1% wyższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Masło

Ser Gouda

OMP

Tygodniowe notowania cen produktów mleczarskich

18 – 24.11.2019

	[zł/kg]	różnica względem wcześniejszego:		
		roku [%]	mie- siąca [%]	tygo- dnia [%]
Masło w blokach	15,71	-21,1	-2,7	-0,3
Masło konfek- cjonowane	18,28	-15,6	2,2	-1,1
OMP	10,20	54,0	5,6	1,3
PMP	12,59	6,3	1,3	2,2
Ser Edamski	13,19	-0,4	-1,4	-1,1
Ser Gouda	13,55	1,9	-1,2	-2,0

25.11 – 01.12.2019

	[zł/kg]	różnica względem wcześniejszego:		
		roku [%]	mie- siąca [%]	tygo- dnia [%]
Masło w blokach	15,94	-17,8	-1,7	1,4
Masło konfek- cjonowane	18,74	-13,1	1,4	2,5
OMP	10,31	59,4	4,5	1,1
PMP	12,51	6,5	3,6	-0,6
Ser Edamski	13,25	0,6	1,0	0,5
Ser Gouda	13,68	3,1	2,0	1,0

02 – 08.12.2019

	[zł/kg]	różnica względem wcześniejszego:		
		roku [%]	mie- siąca [%]	tygo- dnia [%]
Masło w blokach	16,31	-15,3	1,2	2,4
Masło konfek- cjonowane	18,74	-14	3,0	0,0
OMP	10,32	56,8	5,4	0,1
PMP	12,62	9,4	3,1	0,9
Ser Edamski	13,60	1,9	3,1	2,6
Ser Gouda	14,05	4,5	2,7	2,8

09 – 15.12.2019

	[zł/kg]	różnica względem wcześniejszego:		
		roku [%]	mie- siąca [%]	tygo- dnia [%]
Masło w blokach	16,22	-14,8	0,9	-0,6
Masło konfek- cjonowane	18,52	-12,9	0,2	-1,2
OMP	10,56	60,4	4,8	2,3
PMP	12,59	6,0	2,2	-0,3
Ser Edamski	13,60	2,5	2,0	0,0
Ser Gouda	13,90	4,8	0,5	-1,1

Ceny artykułów mleczarskich na rynkach zagranicznych

Masło

W dniu 6 grudnia 2019 roku w Europie Zachodniej cena masła ukształtowała się na poziomie 3 988 USD/t i była o 1% niższa niż w poprzednim notowaniu i przed miesiącem, o 19% niższa niż przed rokiem. W połowie grudnia na aukcji GDT cena masła wynosiła 3 886 USD/t, o 2% mniej niż w poprzednim notowaniu, 4% mniej niż przed miesiącem i o 1% mniej niż w analogicznym miesiącu 2018 r. W Oceanii masło kosztowało 4 063 USD/t i było o 2% tańsze niż przed miesiącem, ale o 7% droższe niż w 2018 roku.

Odtłuszczone mleko w proszku

Na początku grudnia w Europie Zachodniej cena OMP wynosiła 2 813 USD/t i była o 0,4% wyższa niż notowanie wcześniej, o 4% wyższa niż miesiąc wcześniej oraz o 51% wyższa niż w zeszłym roku. W dniu 17 grudnia na giełdzie GDT cena OMP wynosiła 2 867 USD/t, tj. o 7% mniej niż w poprzednim notowaniu, 5% mniej niż w listopadzie, o 40% więcej niż w grudniu 2018 r. W Oceanii cena OMP wynosiła 3 088 USD/t i była o 6% wyższa niż w listopadzie 2019 r. oraz o 56% wyższa niż w 2018 roku.

Pełne mleko w proszku

W dniu 6 grudnia w Europie Zachodniej

cena PMP wynosiła 3 375 USD/t, o 1% drożej niż w listopadzie, 9% drożej niż w 2018 roku. W połowie grudnia na aukcji GDT pełne mleko w proszku zbywano po 3 099 USD/t tj., o 7% taniej niż w poprzednim notowaniu, 7% taniej niż w listopadzie, ale o 16% drożej niż w grudniu 2018 roku. W Oceanii cena PMP ukształtowała się na poziomie 3 375 USD/t tj. o 1,5% więcej niż w poprzednim notowaniu, 3% więcej niż w listopadzie oraz o 28% więcej niż w grudniu 2018 r.

Ser Cheddar

W Oceanii na początku grudnia cena sera Cheddar wynosiła 3 988 USD/t, o 5% więcej niż w poprzednim notowaniu, o 12% drożej niż przed miesiącem, o 22% drożej niż w analogicznym miesiącu 2018 roku. Na platformie Global Dairy Trade w dniu 17 grudnia cena sera Cheddar wynosiła 3 869 USD/t i była o 2% wyższa niż w poprzednim notowaniu, 4,5% droższy niż przed miesiącem oraz o 19% wyższa niż w analogicznym miesiącu 2018 roku.

Aktualności

GDT znaczący spadek notowań

W dniu 17 grudnia bieżącego roku odbyła się kolejna aukcja na nowozelandzkiej giełdzie Global Dairy Trade, na której odnotowano wyraźny spadek notowań cen artykułów mleczarskich.

Ogólny indeks GDT spadł o 5,1% w porównaniu z wynikami aukcji na początku grudnia bieżącego roku. Średnia cena podczas aukcji ukształtowała się na poziomie 3 302 USD/t. Spadek cen dotyczył czterech oferowanych produktów, z czego największy miał miejsce w przypadku pełnego mleka w proszku, odtłuszczonego mleka w proszku oraz masła.

Wyniki aukcji Global Dairy Trade z dnia 17 grudnia 2019 roku:

- Kazeina + 2,6% - cena 8 260 USD/t
- Ser Cheddar + 1,7% - cena 3 869 USD/t
- Laktoza + 0,6% - cena 787 USD/t
- Bezwodny tłuszcz mleczny – 0,3% - cena 4 866 USD/t
- Masło – 2,4% - cena 3 886 USD/t
- Odtłuszczone mleko w proszku – 6,3% - cena 2 867 USD/t
- Pełne mleko w proszku – 6,7% - cena 3 099 USD/t
- Maślanka w proszku nie była oferowana
- Serwatka w proszku nie była oferowana

Po kilku dodatnich notowaniach, trendy światowe od dwóch notowań znowu mają trendy ujemne. Cena mleka w Polsce za listopad pozostaje na wyższym poziomie niż przed miesiącem, jednak nie wiadomo jak długo taki trend się utrzyma

na krajowym rynku.

Obserwatorium Rynku Mleka

W dniu 13 grudnia 2019 roku w Brukseli odbyło się posiedzenie Obserwatorium Rynku Mleka. W spotkaniu uczestniczyli eksperci reprezentujący wszystkie ogniwa łańcucha dostaw, zaczynając od producentów mleka a kończąc na handlu.

Spotkanie rozpoczęło omówieniem aktualnej sytuacji w Unii Europejskiej. W okresie od stycznia do października 2019 roku skup mleka wzrósł o 0,4% w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku. W samym październiku wzrost wyniósł 0,3% w UE. Największy wzrost odnotowany był w Luksemburgu o 7,5%, na Węgrzech o 4,2%, na Cyprze o 4,1%, w Wielkiej Brytanii o 3,9% oraz w Hiszpanii o 2,5%. Spadek skupu miał miejsce w jedenastu krajach członkowskich, z czego największy odnotowano na Malcie o 5,2%, w Chorwacji o 5,0%, Irlandii o 3,6% oraz na Litwie 3,2%. W okresie dziesięciu miesięcy bieżącego roku wzrosła produkcja masła o 3,9%, śmietany o 2,7%, odtłuszczonego mleka w proszku o 0,6%, pełnego mleka w proszku o 0,1%. Produkcja masła w dużym stopniu we wrześniu wzrosła w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Francji, Holandii i w Polsce. W analizowanym okresie zmniejszono produkcję mleka pitnego o 3,3%, napojów fermentowanych o 0,3% oraz serów o 0,2%. Cena mleka w październiku osiągnęła poziom 34,9 EUR/100 kg i była o 1,6% wyższa niż we wrześniu oraz o 3,3% wyższa niż w analogicznym miesiącu ubiegłego roku. Przewiduje się, że w listopadzie cena odnotuje kolejny niewielki wzrost i ukształtuje się na poziomie 35 EUR/100 kg. W październiku

średnia cena odłuszczonego mleka w proszku wynosiła 250 EUR/100 kg i była o 50% wyższa od ceny w roku 2018, ceny masła natomiast spadły o 18% i osiągnęły poziom 368 EUR/100 kg.

Zabezpieczenie wód przed azotanami

W dniach od 30 grudnia 2019 r. do 28 stycznia 2020 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będzie przyjmować wnioski o przyznanie pomocy na operacje typu "Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych" finansowanego z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.

Pomoc może być przyznana na inwestycje, które zapewnią dostosowanie gospodarstw do wymagań określonych w „Programie działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”, które dotyczą warunków przechowywania nawozów naturalnych (oraz kiszzonek – w przypadku młodych rolników). Dofinansowanie można otrzymać m.in. na koszty: budowy, przebudowy lub zakupu zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych płynnych, płyt do gromadzenia nawozów naturalnych stałych, zbiorników lub płyt do przechowywania kiszzonek, jak również zakupu nowych maszyn i urządzeń do aplikacji nawozów naturalnych płynnych.

Pomoc przyznawana jest w formie refundacji części poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji, w wysokości do:

1) 60% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku operacji realizowanej przez

„młodego rolnika”;

2) 50% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku operacji realizowanej przez rolnika niebędącego „młodym rolnikiem”.

Pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości limitu, który w okresie realizacji Programu wynosi maksymalnie 100 tys. zł na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo.

Wnioski o przyznanie pomocy przyjmują oddziały regionalne ARiMR właściwe ze względu na miejsce realizacji inwestycji. Można je również złożyć za pośrednictwem biura powiatowego ARiMR, należącego do takiego OR. Dokumenty aplikacyjne można składać osobiście, przez upoważnioną osobę lub przesyłką rejestrowaną, nadaną w placówce pocztowej.

O pomoc może ubiegać się rolnik, w gospodarstwie którego jest posiadaczem, prowadzi chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, zwanych dalej „zwierzętami gospodarskimi”, z wyłączeniem chowu lub hodowli drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chowu lub hodowli świń powyżej 2 000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior,

Złożone przez rolników wnioski zostaną poddane ocenie punktowej. Suma uzyskanych punktów będzie decydowała o kolejności przysługiwania pomocy. Pod uwagę będzie brana m.in. liczba zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie, udział kosztów kwalifikowalnych inwestycji objętych operacją, polegających na dostosowaniu gospodarstwa do wymagań określonych w Programie działań, dotyczących warunków przechowywania nawozów naturalnych wyprodukowanych w

gospodarstwie, oraz to czy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, nie wystąpił o pomoc w ramach typu operacji „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych” lub „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN”

W terminie 50 dni od dnia zakończenia naboru wniosków zostaną opublikowane listy kolejności przysługiwania pomocy.

Źródło: ARiMR

Konferencja AgriOutlook – co przyniesie przyszłość

Komisja Europejska przewiduje, że popyt na produkty mleczne, zwłaszcza na ser, będzie nadal rósł, co doprowadzi do wyższej produkcji mleka w UE w latach 2019–2030. Jednocześnie epidemia afrykańskiego pomoru świń w Azji będzie nadal wpływać na światowy rynek mięsa i przepływy handlowe. To tylko niektóre z prognoz z perspektywy rolnictwa Unii Europejskiej na lata 2019–2030.

Oczekiwania konsumentów i obywateli będą nadal kształtować rozwój rynku żywności, dotycząc zdrowia, dobrostanu zwierząt, zmian klimatu i problemów środowiskowych, a także wygody i przystępności cenowej. Na przykład w 2019 r. najważniejszymi czynnikami dla konsumentów w UE przy zakupie żywności są koszty, bezpieczeństwo żywności, etyka.

W dalszym ciągu będą rozwijać się alternatywne systemy produkcji, takie jak produkty lokalne, ekologiczne, wolne od GMO lub inne certyfikowane. Jednak, jak podkreślono w raporcie, oczekiwania konsumentów mogą być sprzeczne. Szybki tryb życia sprzyja coraz większym zainteresowaniem gotowymi

posiłkami, przekąskami i tak zwaną żywnością w ruchu, które nie zawsze są zgodne z czynnikami opisanymi powyżej.

Oczekuje się, że całkowita powierzchnia gruntów rolnych w UE spadnie w okresie objętym prognozą i osiągnie 178,3 mln ha w 2030 r. Natomiast powierzchnia wykorzystywana pod uprawy roślin wysokobiałkowych, pasz i nasion oleistych wzrośnie odpowiednio o 46%, 2% i 1% w porównaniu do 2020 r.

W tym roku w raporcie prognozy rolnej UE przedstawiono scenariusz wpływu przesunięcia białka w diecie UE w ciągu następujących dziesięciu lat. Zakładając znaczny wzrost alternatywnych diet roślinnych, przeanalizowano wpływ na rynki mięsne i mleczne, rynki upraw i środowisko. Zmiana ta może doprowadzić do spadku cen producentów mięsa i przetworów mlecznych, zwiększając konkurencyjność sektora na rynkach światowych. Zapotrzebowanie na soję, która będzie przeznaczona do spożycia przez ludzi wzrośnie w UE o 5% do 2030 roku.

Kolejny proponowany scenariusz dotyczy jaki wpływ miała by 100% produkcja mleka oparta na paszach non GMO do 2030 roku. Osiągnięcie takiej sytuacji doprowadziłoby do stopniowego zmniejszenia importu do UE soi i mączki sojowej, oraz wzrostu produkcji pasz w UE. Ponadto ze względu na ograniczoną dostępność paszy, w tym scenariuszu, przewiduje się niewielki spadek produkcji mleka o 0,5% oraz produkcji wołowiny i cielęciny o 1,3%.

Trzeci scenariusz dotyczy wpływu afrykańskiego pomoru świń (ASF) w Chinach, na światowe i unijne rynki mięsne. Rozważane są dwie opcje: szybszy odzysk, w którym produkcja wieprzowiny w Chinach

przerasta poziomy sprzed ASF w 2030 r. i wolniejszy odzysk, w którym produkcja wieprzowiny w Chinach w 2030 r. jest poniżej poziomów sprzed ASF. W obu przypadkach popyt na chiński import osiągnie rekordowy poziom, co doprowadzi do wyższego eksportu od kluczowych eksporterów, w tym UE. Doprowadzi to również do zwiększenia produkcji poza Chinami w ciągu najbliższych dwóch do trzech lat. Jednak w UE wzrost produkcji będzie ograniczony wymogami polityki ochrony środowiska w większości państw członkowskich UE.

Ponadto raport zawiera także prognozy dotyczące aspektów środowiskowych i klimatycznych. Po raz pierwszy zawiera wskaźniki uwzględniające emisje gazów cieplarnianych (GHG) z całego systemu żywnościowego (farmy i łańcucha

żywnościowego). Analizuje także ślad węglowy, azotowy, wodny i lądowy. Oczekuje się, że oczekiwany spadek liczby bydła mlecznego o 1,5% przyczyni się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Z drugiej strony wyższe plony i produkcja mogłyby zwiększyć emisje N_2O , z powodu stosowania obornika na polach. Mając na uwadze, że modele analizy środowiskowej nie uwzględniają bieżących i oczekiwanych zmian w praktykach rolniczych, przewiduje się, że ogólne emisje gazów cieplarnianych w rolnictwie utrzymają się na porównywalnym poziomie do 2030 r.

Dorota Śmigielska
d.smigielska@pffb.pl